

כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

עד א ב ג מיי פ"ח
מהלכות עדות הלכה
ד:
עך ד ה מיי פ"ג
מהלכות מוק ממון
הלכה יט ועי' בהשגות
ובמ"מ סמג עפ"ן סו טור
ש"ע ח"מ סימן ט"ה:
עו ו מיי' שם הלכה כ'
סמג שם טור ש"ע
ח"מ ס' שפט ספק כ':
עו ז ח מיי' שם פ"א
הלכה ז ח סמג שם
טקופס"ט שם ספק י"א:

מוסף רש"י

שיסה. גירה (פנהד"ן
עו). ובעטה מהלכת
ברבוצה פטורה. ואש"ג
דכתיב' חייבת הכא
פטורה, דכל המנעו כגון
זו שגנבה כתיב' וכל
אחר כו' (ועי' ב.).
שור המזיק ברשות
הניזק כיצד. דקמפס"ט
למלטה מועדן דשקב קמא
וקמפס"ט נמי שור המזיק
נכסות הניזק כ"ל (ועי'
טו).

רבינו חננאל

אלא אי אפרת ליעודי
גברא וליעודם לא הוי
מועד עד שיעודי הללו
ג' כיתות בשלשה ימים,
לימרו הנך שהדי קמאי
דאשורוי עליה דנגח בחד
שבא לתורא דראובין לבת
הוינן דיע' דלמחר לוינן
אוריגא אתו ושלחו אוריגא
ומשהו עליה דחשבת
לן להלמח כתיב כי חד
לחיובין, דייקין מינה
ליעודי תורא הוא. ואמ'
ליה רב כהנא לרב אש, ורי"א
כי רב אש הוא האמי, וליעודי תורא מי
ניחא. הכי איכא למימר
נימרו קמאי א' מי דיעין
דכל דקאי בבי דינא
דאשורוי עליה תורא אתא
דחשבת לן כת אחת,
אן לחיוביה פלגו ניוקא
קא אתיין, וכיין שהומנו
שילמנו צד המות, אבל
בעד מועדות לא הערנו.
הנה אפילו ליעודי תורא
לא משכחת לה. אלא מאי
אית לך למימר, דאיכא
שהדי רחוזו להתוהקבצם
בבי"ר מרמוי ומוי אהודי,
כלומ' זאת אומרת לבת
האחרת הגישו העידו
והנה אחנו עד מעידין
אחריכן, דלא יכלי למימר
לא הוינן דיעי דלאשורוי
בהאי אתו. אפי' תימ'
ליעודי גברא ב, שנודמנא
להללו ג' כיתות, אחת
שהעידה תמול והאחרת
שהעידה שלשום ישיבה
בבי"ר כאחת עם הכת
השלישית שבא להעיד
היום, ומרמוי אהודי
ואמ' אלו שתי הכיתות
לכת השלישית העידו גם
אתם כאשר העידנו אנו,
שנחשבין כולן עכשיו
ככת אחת, ואינן יכולין
לומ' מי הוינן דיעין
דלמחר וליומא אחא אתו

לימרו הנך קמאי בו'. הוא הדין דהו"מ למפך מצתראי
שלא ידעו צראשוניס כיון שצאו בג' ימים אלא
מקמאי פריך בפשיטות טפי:

לימרו הנך בתראי ובו'. מקמאי לא הו"מ למפך דמוכח מילתא
דלייעודי קאתו מדהמתינו

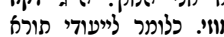
עד נגיחה ג' וא"ת מאי קאמר מנא
יעינן דכל דקאי צבי דינא כו' לוקמנא
כגון שהיו אחרונים בצעמד כשהעידו
כת ראשונה וי"ל דעל כרחן איירי
כשהעידו כת שלישית תמלה דאי
כשהעידו לצסוף אס כן תקשה
מקמאי דלמנא לחיוביה פלגא נוקא
קאתו דליכא הוכחה צמה שהמתינו
עד נגיחה שלישית דשמנא לא היה
להס פנאי לצל לצ"ד להעיד אלא
כשהמתינו עד כשהעידו כת שלישית
או מוכחא מלמא דלייעודי קאתו:
אלא דקממוי רמוזי. לפי הספרים
דגרסי אלא משמע דעבי
לוקמני הכא נמי דקממוי רמוזי
וניחא אפי' אי ליעודי גברא וכגון
שצלב שלשה ימים צאו אלו עם אלו
וקממוי ולא צרמייה כההיא
'דהניוקן דהתם מיידי צרמייה גרועה
דלאו מילמא היא א"נ דיני נפשות
שאני וכל הנך שנוי צתראי אתו נמי
לייעודי גברא ט:

במכירין בע"ה השור בו'. ואם
תאמר אכתי מנא

למימר לחיוביה פלגא נוקא קאתינן
אקטן שבצוריה כדתנן בהמניח (לקמן
דף ל"ה): גבי זה אומר קטן הזיק
וי"ל דיכול לומר אחד מהם נאכד
א"נ דנאכד אחד מהם (א) אחר כל
נגיחה (ו) וא"ת דכיון דאין מכירין את
השור שמא אותו שנגח ראשונה לא
זה שנגח שניה ושלשית וי"ל כגון
שלאחר שהעידו כולם ראוהו והכירוהו
שהיה עושה כל הנגיחות ואם תאמר
לייעודי גברא אין העדים שהעידו
ציוס ראשון יכולין ליעד אלא שחוששין
שמה יגח צ' וג' (א) ויכירו ומטעם זה
יכולים נמי לומר לחייבו חצי נזק צלנו
כשיכירו ואפי' כי אמרינן ליעודי
תורא דמיננו למימר דמימי כשהכירוהו
עד שנגח שלשה נגיחות ולאחר שלשה
ימים שצאלו להעיד נתערב צין
שורים אחרים הדומים לו או שכתו
מה שור היה ואין מכירין אותו
בשעת העדות דהשתא ודאי ליעודי
קאתו ואף על פי שאין מכירין אותו
ישלם נ"ש כשיגח נגיחה רביעית
כרצי אחד דאמר צריש המוכר
פירות (צ"צ דף ג"ג. וס) צידוע שזה
הרגו ומ"מ אותם (א) שהכירו תמילה
יכולים הם לומר לחייבו חצי נזק

צלנו כשיכירו דלייעודי גברא נמי לא
להם להעיד כלל עד שיכירוהו אצל
הבעלים מתחייבים עד שידועוהו תמילה
ולכן צריכין למהר להעיד קודם הכרה וכן פ"ח דהך מתני' צין ליעודי תורא צין ליעודי גברא
וצעין לא אפשיט ותימה דלא משיי שאין מכירין השור המנוגח אי נמי שנגח שור של הפקר או של כנעני או שהעידו שנגח שורים
של עצמו ואור"י דשמא אין העדאה מועלת אלא (א) צפני חיוצ ולכן לא מצי למימר שאין מכירים השור המנוגח דאי אין מכירים שמא
היו דנעני או דהפקר: **המשפטה** בלבו של חבירו בו'. לא דמי לשור האלעדין (לקמן דף ל"ט). שהאדם נלחם עמו להורגו:
אני

אלא אי אמרס ליעודי גברא. צעין ג' ימים ועל כל נגיחה
ונגיחה צריך להעיד ציומיה ולא משכחת לה דמשוו ליה מועד אלא
צג' ימים לימרו הנך קמאי כו': **וליעודי תורא מי ניחא**. נהי
דקמאי ודאי ליעודיה נכתובו שהיו יודעים שאין על ניוק השלישי
לצבוע נגיחות ראשונות אלא כדי
לייעודו ולחייבו נ"ש. אלא הנך צתראי
שצריכים לו צלא עדות צ' הכמות
ולחייבו ח"י: לימרו אן לאו ליעודי
אסינן. ולא הוה יעינן צהנך כיתות
אלא לחיוביה פלגא נוקא (א) ואין עלינו
לשלם אלא חצי הנזק: ה"ג דקא
מרמוי רמוזי. כלומר ליעודי תורא
ניחא וציוס אחד וכגון דקא מרמוי
רמוזי כת עידי ראשונה לעידי כת
שלישית שיעידו הלךך ודאי אחרונים
נמי לכך נכתובו והיו יודעים
צראשוניס וכן שמעתי: **רב אשי**
אמר. לעולם לאלייעודי תורא ניחא
דמוקמינן לה כצאלו רופסיס כולם
צלו צימד דהשתא ודאי ידעי הני
צהני: ואין מכירים את השור.
הלךך לא נכתובו אלא לעשותו מועד
שהיו יודעים צעדות הראשונים
דמשום חצי נזק כיון דאין מכירים
את השור לא אתו ומסהדי דתס
אינו משלם אלא מגופו אצל ליעודי
גברא לא ניחא דמנא למימר קמאי
מי יעינן דלצבנר תלמא יומי אתו
הני ומייעדי ליה אן אפלגא נוקא
אמינן וליכא למימר צהו אין מכירין
את השור ולייעודי אתו דמי הוו
ידעי דסופו לחזור לנגוח שניה
ושלישית: **נלכו של חבירו צבצביו**.
לוי המססה כלצ ראוצן צשמעון:
ודאי פטור. דגרמא צמקין הוא:
הא נגח. שור אחר על ידי משמש
המיוק חייב ואע"פ דססוי הוא:
דלמא. אע"פ דנגח תס הוא דלא
הו וצההיא נגיחה לא מתייב והאי
דקתני ואינו נוגח לשוייה תס קתני:
ססה צעלמו. ששך הכלצ את
המססה צעל הכלצ פטור: **צעטה**
מהלכס צרצוטה פטור. דלא היה
לה לצבון צרשות הרצים וכל המססה
וצל אחר ושינה צו פטור: **מתני'**
נגח נגף נו'. כולן מולדות קין הן:
שהו פטור. כדתיב וצער צשדה
אחר (שמות כ"ג): **דיו לצל מן הפקד להיום**
נגדו. קין צרשות הניזק שאמה
מציא מדין קין צרשות הרצים
דקאמרת קין שהממיר עליה צרה"ר
אינו דין שנחמיר עליה צרשות הניזק:
לא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לימרו וכו'
פלגא נוקא אתינן ואין
לעלוי: (ב) הו"ו ד"ה
נמקינן וכו' דנאכד אחד
מהם (אחר כל נגיחה)
תלמ' וי"צ ס"א אחר
כל הנגיחות: (א) בא"ד
שמא יגח שניו ושלשית
ויכירוהו ומטעם זה וכו'
צאלו כשיכירוהו י"ל וכן
לקמן:

גליון הש"ס

גברא לימרו הנך קמאי.
עיין צ"צ דף ט ע"ב
תוספות ד"ה דמשפ"ט:
שם ב' אית לך שותא
כו'. עיין לקמן דף ט ע"ב
תוספות ד"ה אמאי פטור:

רבינו חננאל (המשך)

כי ראינו שור שפירש
מן השורים שלפלו נגח
שורו שלראובין, מזהירין
אותו ב"ד לשמור כל
בקריו. והעידו אחרים כי
ביום שני ראינו שור
שפירש מבקר שלפלו'
ונגח ביום שני שורו
שילמפון, והעידו אחרים
כי פירש שור מן השורים
שלפלו' ונגח ביום שלישי
שורו שללוי. ונדמך
לחן לאלו ג' כיתות
שירא בבת אחד אחד
מן השורים שהעידו על
בעליון כי ראו בכלל
בקריו שור נגח, ואמרו
התו הראשונה זהו
השור שהעידו על בעליו
ביום ראשון, והעידה הת
השנייה כמותו והשלישית
כמותו. נמצאו ג' כיתות
בעדות בעליו ובעדות
אחת לגבי השור. וכי
היכי דאיכא למימר מיהא
מתניא ליעודי תורא
הם, הכי איכא למימר
ליעודי גברא, ובעיא לא
אפשיטא. (א) ועוד דברים
הללו שפירשנו, מבוראין
למבנים בפ' שור שנגח ד'
וה' שורים. איבעיא להו
המססה כלבו שלחבירו
באחר והויקו מאי. משטה
ודאי פטור בעל הכלב
חייב אי לא, ולא
אפשיטא. ת"ש שיסה בו
כלב שיסה בו נגח פטור.
אוקימנא פטור אף מססה.
אמר רבא אם תימצא לומ'
המססה כלבו שלחבירו
בחבירו חייב בעל הכלב,
שיסה בעצמו פטור. פי

כגון ראובן ששיסה כלבו שלשמעון על בעל הכלב. הוא את ראובן, פטור שמעון בעל הכלב. כל המשנה, כגון ראובן זה שיסה הכלב ובא הכלב ושינה והויקו פטור בעל הכלב. ואע"ג דרבא בבעטא מהלכת ברבוצה מחייב, בהא פטור. וקיימ' לן שיסה בו כלב שיסה בו נחש, פטור מדיני אדם וחיובי דיני שמים.

כגון ראובן ששיסה כלבו שלשמעון על בעל הכלב. הוא את ראובן, פטור שמעון בעל הכלב. כל המשנה, כגון ראובן זה שיסה הכלב ובא הכלב ושינה והויקו פטור בעל הכלב. ואע"ג דרבא בבעטא מהלכת ברבוצה מחייב, בהא פטור. וקיימ' לן שיסה בו כלב שיסה בו נחש, פטור מדיני אדם וחיובי דיני שמים.

כגון ראובן ששיסה כלבו שלשמעון על בעל הכלב. הוא את ראובן, פטור שמעון בעל הכלב. כל המשנה, כגון ראובן זה שיסה הכלב ובא הכלב ושינה והויקו פטור בעל הכלב. ואע"ג דרבא בבעטא מהלכת ברבוצה מחייב, בהא פטור. וקיימ' לן שיסה בו כלב שיסה בו נחש, פטור מדיני אדם וחיובי דיני שמים.

(א) ע"י כנשי' תוס' סקולו. (ב) חלה מו"ה אלא, ובידי צמקינן ש"ה לפי גרסת הרי"ם, וכו"ל הרשב"א, והלכ"ז כמז' דלא קאי אלא ליעודי תורא. (ג) ע"י כנאל' סי' ד'.
אחרי' ומשהו, דהא איתבירי דהו' ידעי, וכיין דאיתומו חשבין להו ככת אחת. ארבי אמי' כגון שבאו רצופין, וטע'
חדא היא, מיהו אמי' לך רב אשי כיון דחוינן להו דאתו לבי דינא רצופין, אע"ג דלא חוינן להו דמרמוז, ככת אחת חשבין
להו. וליעודי תורא וליעודי גברא, חדא אורחא וחדא טעמ' לתרויהו. רבינא אמי' במכירין בעל השור והעידו ב' ביום ראשון